

φορά η γάτα τινάχτηκε επάνω και ύστερα έβρισε άκίνητη.

— Έσκασε, μάς είπε μ' άπάθεια ο δόκτωρ.

Κι' άφησε τούς βοηθούς του να την θυάλουν από τó γυάλινο κιβώτιο και να την τοποθετήσουν σ' ένα άλλο μεταλλικό τραπέζι. Ύστερα πήρε τά νυστέρια του, έσκαψε τó στήθος της και τότε είδαμε κάτι τρομερό. Τά σπλάγχνα του ζώου είχαν πολιοποιηθή και είχαν μαυρίσει. Έμεις δέν καταλαβαίναμε τίποτε.

— Άν άποθούσαμε, μάς εξήγησε ο Χέρτμαν, ότι ένας τέτοιος λευκός καπνός σκορπίζεται στις έχθρικές γραμμές του Μετώπου, είμαι βέβαιος, ότι θά είχε τά ίδια αποτελέσματα!

— Όλοι μας είχαμε χλωμιάσει. Μόνον ο χημικός Χέρτμαν χαμογελούσε ευχαριστημένος. Δέν ξέρω γιατί έκεινη την στιγμή μου έδωσε την έντύπωση ενός παράφρονος έγκληματίου.

Ψύγαμε από τόν πυργο τού κόμητος τής Φλάνδρας με ένα περιεργο φόβο στην καρδιά. Είχαμε καταλάβει, ότι αυτό τó νέο όπλο τής Γερμανίας ήταν άπάνθρωπο. Νομίζαμε δέ ότι ποτέ δέν θά έρχομαποιοείτο. Δυστυχώς όμως ή φορά τών πραγμάτων άνάγκασε την Γερμανία να έγκαταλείψη κάθε αίσθημασμού. Και έτσι τά άσφυζιόγωνα σκόρπισαν τόν θάνατο σ' Έκατομμύρια άδών ανθρώπων.

Στην μετέπειτα δρᾶσι μου πολλές φορές μου δόθηκε ή ευκαιρία νά επισκεφθώ νοσοκομεία γεμάτα από θύματα τών άσφυζιόγων. Ήταν τó πιο άνατριχιαστικό θέματα τού πολέμου. Θυμάμαι μάλιστα, μία φορά τούτε που ύπηρετούσα ως νοσοκόμος σ' ένα γαλλικό νοσοκομείο, την έξησ σκηνή:

— Ύστερ' από μία πολύνεκρη μάχη, τά αυτοκίνητα τού έρυθρου σταυρού μάς έφεραν ένα πλήθος τραυματίες. Οι περισσότεροι ήταν σέ τραγική κατάσταση. Είχαν τυφλωθή από τ' άσφυζιόγωνα και είχαν κομματιασμένα τά σπλάγχνα τους. Βογγούσαν σπαραχτικά παι πέθαναν ο ένας μετά τόν άλλον. Άξέχαστος θά μου μείνη ο θάνατος ενός Γάλλου ταγματάρχου, που είχε κερδίσει τά γαλόνια του στο μέτωπο και τού είχαν στολίσει τó στήθος με παράσημα άνδρείας. Στις τελευταίες του στιγμές με φώναζε κοντά του και μου είπε:

— Ή Γερμανία έκανε ένα άσυγχώρητο έγκλημα. Άνακάλυψε τ' άσφυζιόγωνα.

Κι' έγώ, γιατί νά τó κρύβω, ντράπηκα γιά τούς συμπατριώτας μου. Ο πόλεμος νά τά άσφυζιόγωνα ήταν άπάθωρος!

Αυτά γράφει ή φρουλιάν Ντόκτωρ σ' «Άλομνημευμάτά» της. Μά καθώς ξέρετε και σήμερα ακόμη όλα τά κράτη έτοιμάζονται μυστικά γιά νά αντιμετωπίσουν έναν νέο χημικό πόλεμο. Και τας προόδους τής... επιστήμης θά τις πληρώσουν με τή ζωή τους πολλές χιλιάδες ανθρώπων, έτσι άκριθώς, όπως στο πανγκόσμιο άμταποκύλισμα τού 1914

— 18 ΑΝΤΡΕ ΣΑΡΠΑΝΤΙΕ

ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ

9 Οκτωβρίου 1547. — Γέννησις τού μεγάλου Ίσπανού συγγραφέως Μιγκουέλ Κορβάντες.

12 Οκτωβρίου 1924. — Θάνατος τού Άνατόλ Φράνς.

14 Οκτωβρίου 1822. — Γάμος τού Βίκτωρος Ουγκώ και τής Άδέλας Φουσε.

15 Οκτωβρίου 1844. — Γέννησις τού μεγάλου Γερμανού φιλοσόφου Φρειδερίκου Νίτσε.

18 Οκτωβρίου 1745. — Θάνατος τού περιφήμου Ίρλανδού μυθιστοριογράφου Σαίφτ, τού συγγραφέως τών «Ταξιδιών τού Γκιούλιβερ».

20 Οκτωβρίου 1762. — Γέννησις τού διασήμου Γαλλοέλληνος ποιητού Άντρέ Σενιέ.

22 Οκτωβρίου 1844. — Γέννησις τής Σάρρας Μπερνάρ.

22 Οκτωβρίου 1872. — Θάνατος τού διασήμου Γάλλου ποιητού Θεοφίλου Γκατιέ.

24 Οκτωβρίου 1883. — Ντεμπούτο τού μεγάλου πολιτικού Ραμόνδου Ποσανκαρέ στη δημοσιογραφία με τó ψευδώνυμο Σερζώ.

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΜΙΚΡΟΙ ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

(Άπό τά ξένα σατυρικά φύλλα)

Ή διεύθυνσις τών Έργοστασίων ηλεκτροπαραγωγής τής Λειψίας, μη θεωρούσα έπαρκές τó να χαριστούν οι ύπάλληλοι της με τó περιβήγμο: — Χάιλ Χίτλερ! (Ζήτω ο Χίτλερ), τούς έπέβαλε επί πλέον ν' αρχίζουν και νά τελειώνουν όλες τις τηλεφωνικές συνομιλίες των με τó — Χάιλ Χίτλερ.

Έτσι άκούει κανείς συχνά στα τηλέφωνα τής Λειψίας διαλόγους, όπως δέξη:

— Έμπρός; φωνάει ο πελάτης πού τού τηλεφωνούν από την Έταίρια.

— Χάιλ Χίτλερ! τού άπαντάει μία φωνή. Κύριε, άν δέν κληρώσετε ως άδριο τó λογαριασμό σας, θά σας κόψουμε τó ρεύμα σας. Χάιλ Χίτλερ!

— Ο Γαλιάνο μπαινεί στο τραίνο σ' ένα βιγόνι, στο όποιο κάθονται έξη άτομα, τρία σέ κάθε πάγκο. Κάθετα κι' αυτός και κατόπιν κυττάζει διαδοχικά τούς δύο πάγκους.

— Διαβόλε! λέει. Σ' αυτό τόν πάγκο άπέναντι κάθονται τρεις, ενώ εδώ ήμαστε τέσσερες...

Και πηγαίνει και καθεται στον άλλο πάγκο!...

Ο συνταγματάρχης πλησιάζει ένα διοικηφόρο λοχία και τίν φωνάει:

— Τι είνε αυτά πού φοράς;

— Γυαλιά, συνταγματάρχα μου.

— Και γιατί φοράς γυαλιά; Μου φαίνεται πώς τó άπαγορεύει ο κανονισμός.

— Συνταγματάρχα μου, είμαι μύωψ.

— Μά κι' έγώ είμαι μύωψ. Άφού λοιπόν φοράς έσύ γυαλιά, τι πρέπει νά φορέσω έγώ πού είμαι άνωτερός σου; Τηλεσκόπια;...

Ένας καινούργιος ύπηρέτης προσλαμβάνεται σέ μία θεοφοβούμενη οικογένεια.

— Έδώ πηγαίνουμε κάθε Κυριακή στην Έκκλησία, τού λέει ο κύριός του.

— Όρατα!

— Έσομολογούμεθα μία φορά τó μήνα.

— Όρατα!

— Και μεταλαμβάνουμε κάθε δεκαπέντε μέρες.

— Όρατα! Έλπίζω μόνον ότι θά λάβετε ύπ' όψη σας στο μισθό... την παραπάνω αυτή δουλειά! άποκρίνεται άτάραχα ο ύπηρέτης.

Μία χωρική μπαινεί γιά πρώτη φορά ύπηρέτρια στην πρωτεύουσα. Βλέποντας λοιπόν τούς κυρίους της νά κάνουν καθημερινώς μπάνιο, χεϊμάνα—χαλοκαίρι—άναρωτιέται μ' άπορία.

— Κάνουν κάθε μέρα μπάνιο;... Άσφαλώς θάδουν γερη κρᾶσι γιά νά μόν άρωμαστίνουν!...

— Μπατίστ! λέει ο κόμης στον ίπποκόμο του. Αυτή ή βρομίη πού δινεις σ' άλλα δέν άξίζει τίποτε...

— Μά είνε ή ίδια, αυτή πού τρώνε πάντοτε...

— Πιθανόν, μά σου είπα δέν άξίζει τίποτε...

— Τά άλλα όμως την τρώνε...

— Και τι άποδεικνύει αυτό;

— Τότε ο Μπατίστ ύψωνοντας τούς ώμους τού άπαντά:

— Ότι έχετε άτλώς καλύτερο γούστο από τ' άλλα στην... τροφή σας...

Ο γιατρός διάταξε τόν Ζωφζ νά κάνει μία ώρα την ήμερα περίπατο με άμώσι.

Ο Ζωφζ, αρχίζοντας την κούρα του, μπαινεί σ' ένα άμάξι, τó όποιο ξεκινάει άμέσως με καλποσμό.

— Έ! Έ! φωνάζει στον άμαξά. Όχι τόσο γρήγορα!... Με τó δρόμο πού πήρες, ή ώρα θά περάσει σέ... δέκα λεπτά!... -

